

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені Ігоря СІКОРСЬКОГО»
Навчально-науковий фізико-технічний інститут
Кафедра математичних методів захисту інформації**

**Звіт до лабораторної №1
за темою:
Розгортання систем Ethereum та криптовалют**

**Оформлення звіту:
Юрчук Олексій, ФІ-52мн**

17 лютого 2026 р.
м. Київ

ЗМІСТ

1	Невеличкий вступ	1
2	Огляд систем блокчейн і криптовалют	1
2.1	Bitcoin	1
2.2	Ethereum	1
2.3	Dash	2
2.4	NEO	2
2.5	Litecoin	3
3	Порівняльний аналіз архітектурних рішень та процедур розгортання	3
3.1	Механізми консенсусу	3
3.2	Архітектура мережі та P2P-взаємодія	3
3.3	Структури даних та управління станами	4
3.4	Можливості смарт-контрактів	5
3.5	Deployment Parameters and Requirements	5
3.6	Конфігурація генезис-блоку	5
3.7	Створення блоків і час їх генерації	6
3.8	Пропускна здатність	7
4	Взаємозамінність і сумісність модулів	7
4.1	Системні модулі і матриця сумісності блокчейнів	7
4.2	Висновки щодо взаємозамінності	8
4.2.1	Мережевий модуль (код)	8
4.2.2	Модуль узгодження (консенсусу)	8
4.2.3	Обробка транзакцій та модель станів	8
4.2.4	Модуль сховища	8
4.2.5	Криптографічні примітиви	8
4.3	Діаграма сумісності модулів	9

1 Невеличкий вступ

Технологія блокчейн кардинально змінила наше уявлення про децентралізовані обчислення, фінансові транзакції та бездовірчі системи (trustless systems). З моменту публікації "Bitcoin whitepaper" [1] by Satoshi Nakamoto в 2008 році, з'явилося безліч платформ блокчейн, кожна з яких має свої архітектурні рішення, процедури розгортання та операційні характеристики.

У своїй лабораторній, я розглядав і порівнював, здебільшого зазначені в завданнях до лабораторної, особливості розгортання п'яти основних систем блокчейну/криптовалюти: **Ethereum** [2, 3], **Bitcoin** [1], **Dash** [4], **NEO** [5] та **Litecoin** [6]. Свій аналіз я спрямував більше на практичні аспекти реалізації, розгортання та конфігурації кожної системи, вивченні їх базової архітектури, механізмів консенсусу, мережних рівнів та можливості обміну модулями між ними.

Поки в планах наступне: у розділі 2 описати теоретичні основи кожної системи, далі в розділі 3 доволі детально порівняти їх за різними параметрами, розглянути їх взаємозамінність. А далі у розділі 4 планую навести покрокові, як я робитиму, практичне розгортання Ethereum (певно найпростіше, що можна взяти) у середовищі на базі WSL за setup-ами від [7, 8]. І відповідно в кінці підбити підсумки по отриманих результатах.

2 Огляд систем блокчейн і криптовалют

2.1 Bitcoin

Bitcoin – це певно перша і найвідоміша криптовалюта, опублікована в 2008 році анонімним девелопером з псевдонімом Сатоші Накамото. Вона використовує модель **UTXO (Unspent Transaction Output)** для відстеження балансів і механізм консенсусу **Proof-of-Work**, заснований на алгоритмі хешування SHA-256.

Ключові особливості Bitcoin включають в себе:

- **Жодних смарт-контрактів** (в традиційному сенсі) – Bitcoin Script навмисно є non-Turing-complete.
- **Block time** – генерація нового блоку ≈ 10 хвилин, **block size** обмежений $\approx 1\text{--}4$ MB (з SegWit).
- **Загальний обсяг** обмежений 21 мільйоном BTC.
- **Networking** – використовує особливий мережний P2P protocol через TCP (port 8333), розповсюдження інформації на основі gossip-based ("пліткування з сусідами").

2.2 Ethereum

Ethereum – відкрита розподілена обчислювальна платформа на основі блокчейну, яка підтримує функціональність смарт-контрактів. На відміну від Bitcoin, який був розроблений у першу чергу як цифрова валюта, Ethereum був задуманий як універсальний програмований блокчейн (!). Власна криптовалюта блокчейну Ethereum це **Ether (ETH)**.

Основні архітектурні особливості Ethereum включають:

- **Ethereum Virtual Machine (EVM)** – віртуальна машина, яка виконує смарт-контракти, з повною функціональністю Тюрінга (це такий а-ля емулятор для виконання програм за скінченний час і пам'ять);
- **State model** – модель на основі облікових записів діє як банківська книга, відстежуючи баланс і забезпечує можливість укладання складних смарт-контрактів. (в Bitcoin застосовується UTXO model, де рахунки ефективно управляються смарт-контрактами, і в якій забезпечується вищий рівень конфіденційності та здійснюється паралельна обробка даних);
- **Protocol of Consensus** – первісно застосовувався Proof-of-Work (Ethash), але у вересні 22 зробили трансфер на Proof-of-Stake (Casper/Beacon chain);
- **Smart Contracts** – пишуться мовами Solidity, Vyper та деякими іншими мовами і є EVM-compatible;
- **Gas system** – обчислювальні витрати вимірюються за допомогою так званих тарифів "gas fees".

Ethereum – це peer-to-peer надбудова над базою інтернет протоколів TCP/IP [9]. Кожен вузол запускає копію блокчейну та бере участь у валідації та розповсюдженні блоків. Офіційний клієнт **Geth** (Go-Ethereum) реалізує протокол RLC (Remote Procedure Call) Node Discovery Protocol, що базується на DHT (Distributed Hash Table) типу Kademlia для виявлення однорангових вузлів (peers) [9].

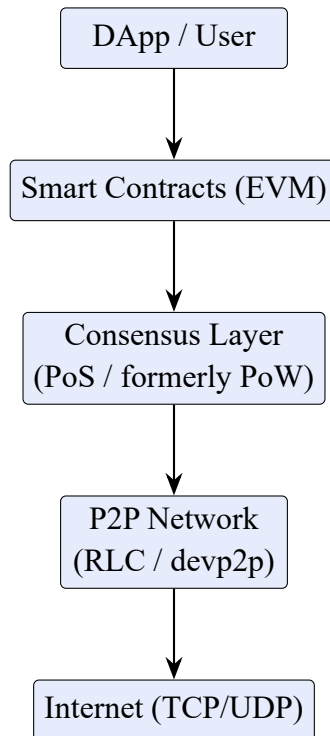

Рис. 1: Архітектура "шарів" Ethereum-a

2.3 Dash

Dash (originally "Darkcoin") являє собою fork від кодової бази Bitcoin, але з додатковими функціями конфіденційності та управління. В ньому було запроваджено:

- **Masternodes** – мережа другого рівня (second-tier network) з мотивованими (incentivized) вузлами, які забезпечують InstantSend і CoinJoin (PrivateSend).
- **Алгоритм гешування X11** – ланцюжкова послідовність із 11 криптографічних геш-функцій.
- **Система управління фінансами (Treasury system)** – 10% винагороди за блок виділяється на фінансування ідей щодо розвитку (за них голосуються masternodes).
- **Block time** – генерація нового блоку складає ≈ 2.5 хвилин.

2.4 NEO

NEO (колишня назва – AntShares) китайська блокчейн-платформа, яку частенько називають "китайським ефіром (Ethereum)". Вона також підтримує виконання смарт-контрактів, але має значні відмінності по своїй архітектурі:

- **Consensus** – делегована візантійська відмовостійкість (delegated Byzantine Fault Tolerance - dBFT), що забезпечує детермінованість виконання.
- **Dual token model** – NEO (токен управління, є неподільним) and GAS (токен-утиліта для виконання контрактів).
- **Multi-language support** – смарт-контракти можуть бути написані на різних мовах програмування, таких як: C#, Python, Java, Go (з подальшим виконанням у віртуальній машині NeoVM).
- **Інтеграція цифрової ідентичності** та орієнтація на сурове дотримання нормативних вимог.

2.5 Litecoin

Litecoin був створений Чарлі Лі в 2011 році як "полегшена" версія Bitcoin. Це один з найперших форків від Bitcoin, який і досі має багато спільного з кодом Bitcoin. Основні особливості:

- **Script hashing** – алгоритм, що вимагає великого обсягу пам'яті (первинно розроблявся для протидії майнінгу ASIC)
- **Block time** – генерування складає ≈ 2.5 хвилин (це у $4\times$ швидше за Bitcoin).
- **Total supply** – 84 мільйони LTC (у $4\times$ перевищує обсяг Bitcoin-a).
- **UTXO model** – така сама структура транзакцій, як у Bitcoin.
- **Test platform** – Часто стає тестовим майданчиком для функцій Bitcoin-a (наприклад, той же SegWit був активований спочатку на Litecoin).

3 Порівняльний аналіз архітектурних рішень та процедур розгортання

3.1 Механізми консенсусу

Механізм консенсусу є основним модулем, який визначає, як мережа блокчейну досягає згоди щодо стану реєстру. Кожен з названих нами п'яти блокчейнів використовують принципово різні підходи:

Блокчейн	Алгоритм гешування	Протокол	Остаточність
Ethereum	Gasper (PoS)	Proof-of-Stake	Probabilistic \rightarrow deterministic (2 epochs)
Bitcoin	SHA-256	Proof-of-Work	Probabilistic (~ 6 confirmations blocks)
Dash	X11 + Masternodes	Hybrid: PoW + PoS	Instant (via ChainLocks)
NEO	dBFT 2.0	Delegated BFT	Deterministic (1 block, no forks)
Litecoin	Script	Proof-of-Work	Probabilistic (~ 6 confirmations blocks)

Таблиця 1: Порівняння протоколів консенсусу

3.2 Архітектура мережі та P2P-взаємодія

Всі п'ять систем працюють як однорангові децентралізовані (peer-to-peer) мережі, побудовані поверх мережі Інтернет. Однак їхні протоколи виявлення однорангових вузлів і комунікації значно відрізняються.

Ethereum використовує набір протоколів devp2p, який включає протокол виявлення вузлів RLPx на основі модифікованого DHT Kademlia. Кожен вузол ідентифікується за допомогою ідентифікатора enode (хеш SHA3 його відкритого ключа). Реалізація Kademlia використовує метрику відстані на основі XOR з 256 сегментами, кожен з яких містить до 16 записів. Виявлення однорангових вузлів (peers) використовує чотири типи повідомлень UDP: ping, pong, findnode та neighbors. Передача даних відбувається через зашифровані TCP-з'єднання з використанням транспортного протоколу RLPx із використанням шифрування ECIES (Elliptic Curve Integrated Encryption Scheme).

Bitcoin і Litecoin використовують простіший P2P-протокол на основі обміну інформацією (gossip-based). Masternodes виявляють однорангові вузли за допомогою DNS-посівів і поширення повідомлень

addr. Протокол працює через TCP (Bitcoin на порту 8333, Litecoin на порту 9333). Структурованого DHT немає; натомість вузли підтримують базу даних **addrman** (address manager) відомих однорангових вузлів.

Dash розширює протокол P2P Bitcoin окремим masternode layer. Masternodes утворюють накладну мережу другого рівня з детермінованим порядком, що дозволяє використовувати такі функції, як InstantSend quorums і CoinJoin mixing rounds.

NEO використовує структурований механізм виявлення однорангових вузлів із seed nodes. Консенсус dBFT вимагає меншого набору вузлів консенсусу (наразі 7 в основній мережі), які "спілкуються" через спеціальний канал консенсусу.

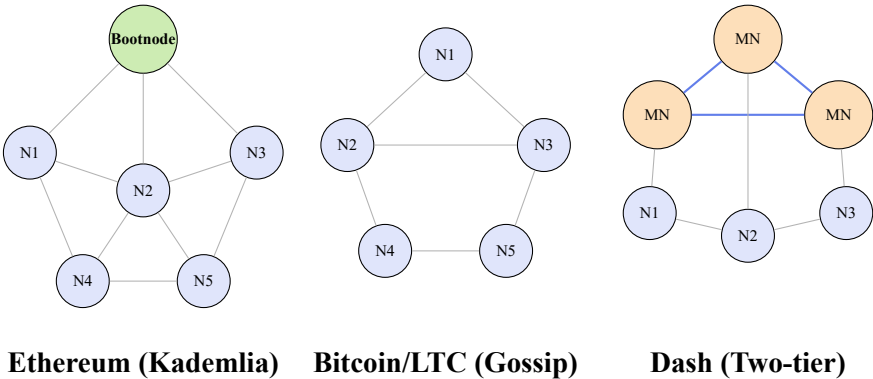

Рис. 2: Топології мереж P2P для різних блокчейнів

3.3 Структури даних та управління станами

Блокчейн	Станова модель	Структура даних	Сховище
Ethereum	Account-based	Modified Merkle-Patricia Trie	LevelDB / Pebble
Bitcoin	UTXO	Merkle Tree	LevelDB
Dash	UTXO (extended)	Merkle Tree + MN lists	LevelDB / RocksDB
NEO	Account-based	Merkle Tree + state root	LevelDB
Litecoin	UTXO	Merkle Tree	LevelDB

Таблиця 2: Станові моделі і структури даних в блокчейнах

Фундаментальна різниця між account-based системами (Ethereum, NEO) та UTXO (Bitcoin, Dash, Litecoin) проявляється в процесі розгортання та взаємозамінності модулів. У системах UTXO кожна транзакція споживає попередні виходи та створює нові. У account-based системах глобальний стан явно відстежує залишки на рахунках та сховище контрактів.

3.4 Можливості смарт-контрактів

Блокчейн	Віртувальне середовище	Мови програмування	Здібності блокчейну
Ethereum	EVM	Solidity, Vyper	Turing-complete
Bitcoin	Bitcoin Script	Script opcodes	Non-Turing-complete
Dash	—	—	No native smart contracts
NEO	NeoVM	C#, Python, Java, Go	Turing-complete
Litecoin	Bitcoin Script	Script opcodes	Non-Turing-complete

Таблиця 3: Порівняння можливостей блокчейнів щодо смарт-контрактів

3.5 Deployment Parameters and Requirements

В наступній таблиці хочу навести основні параметри розгортання для запуску повного вузла блокчейну:

Блокчейн	RAM (min)	ROM (min)	Default Port	Primary Client
Ethereum	8 GB	~1 TB+	30303	Geth / Nethermind
Bitcoin	2 GB	~600 GB	8333	Bitcoin Core
Dash	4 GB	~40 GB	9999	Dash Core
NEO	4 GB	~20 GB	10333	neo-cli (C#)
Litecoin	2 GB	~120 GB	9333	Litecoin Core

Таблиця 4: Параметри розгортання mainnet у 2024–2025 роках

3.6 Конфігурація генезис-блоку

Будь який блокчейн починається з так званого **генезис-блоку (genesis block)**. У приватних/тестових розгортаннях його конфігурація визначає початкові параметри мережі. Нижче наведено приклад для Ethereum (`genesis.json`):

```
{
  "config": {
    "chainId": 12345,
    "homesteadBlock": 0,
    "eip150Block": 0,
    "eip155Block": 0,
    "eip158Block": 0,
    "byzantiumBlock": 0,
    "constantinopleBlock": 0,
    "petersburgBlock": 0,
    "istanbulBlock": 0,
    "berlinBlock": 0,
    "londonBlock": 0
  },
}
```

```

"alloc": {},
"coinbase": "0x0000000000000000000000000000000000000000",
"difficulty": "0x400",
"extraData": "0x00",
"gasLimit": "0x8000000",
"nonce": "0x0000000000000042",
"mixhash": "0x0000000000000000000000000000000000000000000000000000000000000000",
"parentHash": "0x0000000000000000000000000000000000000000000000000000000000000000",
"timestamp": "0x0"
}

```

Основними важливими полями є:

- **chainId** – унікальний ідентифікатор, що відрізняє створювану приватну мережу від основної мережі (chainId=1).
- **difficulty** – контролює складність майнінгової головоломки (mining puzzle complexity); нижчі значення дозволяють швидший майнінг у тестових середовищах.
- **gasLimit** – максимальний дозволений обсяг газу на блок, що встановлює верхню межу для виконання контракту.
- **alloc** – дозволяє ініціалізувати (робити pre-funding) рахунків валютою Ether при їх створенні.
- Поля ***Block** вказують, під яким номером блоку активуються різні EIP (пропозиції щодо вдосконалення Ethereum) та хард-форки. Встановлення всіх значень на 0 дозволяє активувати всі функції з самого початку.

Для порівняння, генезисний блок Bitcoin hard-coded в клієнтському програмному забезпеченні і не може бути налаштований таким же чином. Тому при розгортанні тестової мережі Bitcoin або мережі regtest параметри модифікуються під час компіляції за допомогою констант або прапорців конфігурації (-regtest, -testnet).

3.7 Створення блоків і час їх генерації

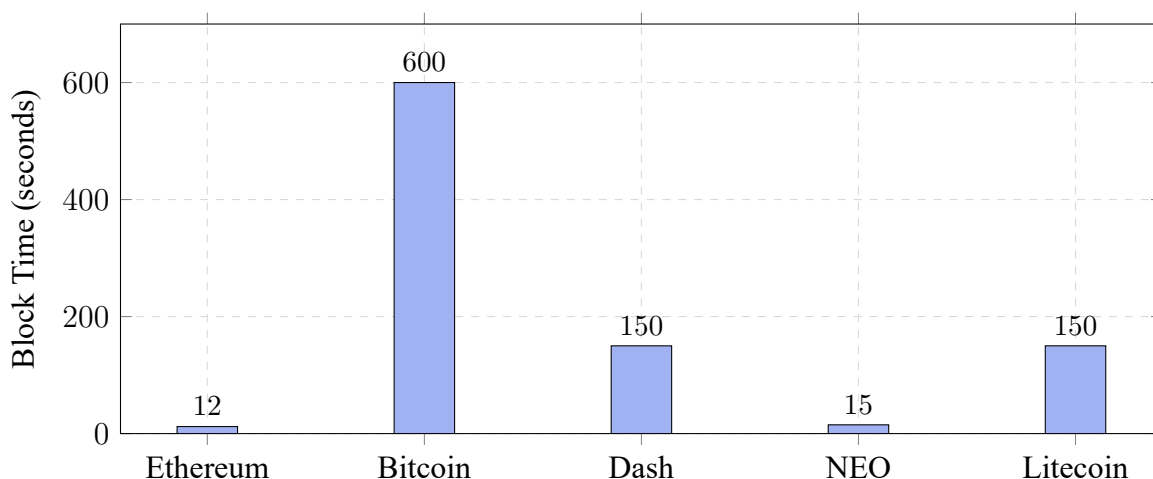

Рис. 3: Середній час генерації блоків (в секундах)

3.8 Пропускна здатність

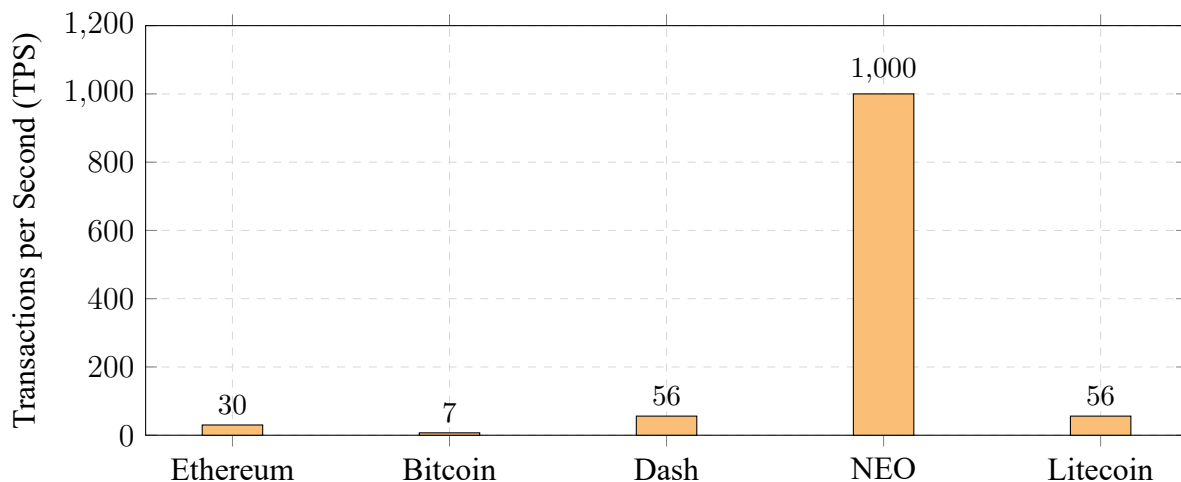

Рис. 4: Приблизна пропускна здатність транзакцій базового рівня (TPS) для різних блокчейнів

4 Взаємозамінність і сумісність модулів

Також я хочу розглянути таке питання: чи можна компоненти (модулі) однієї системи замінити на компоненти іншої системи, а також подивитися на архітектурну сумісність або несумісність.

4.1 Системні модулі і матриця сумісності блокчейнів

Блокчейн може бути розкладений на такі логічні модулі:

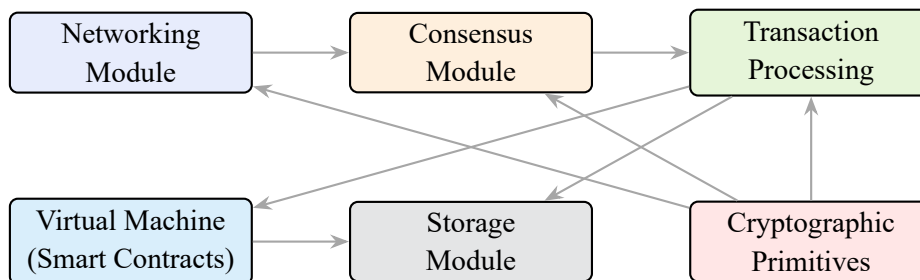

Рис. 5: Логічна декомпозиція модулів блокчейн-системи

Module	ETH↔BTC	BTC↔LTC	BTC↔Dash	ETH↔NEO	Dash↔LTC
Networking Code	Partial	High	High	Low	High
Consensus	No	No	No	No	No
Transaction Model	No	Yes*	Yes*	Partial	Yes*
Storage (LevelDB)	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Cryptographic Primitives	Partial	Partial	Partial	Partial	Partial

Таблиця 5: Взаємозамінність модулів між системами

Примітка: "Так*" означає структурну сумісність із налаштуванням параметрів.

4.2 Висновки щодо взаємозамінності

4.2.1 Мережевий модуль (код)

Bitcoin, Litecoin і Dash мають дуже схожий протокол P2P gossip, оскільки Litecoin і Dash є прямими форками кодової бази Bitcoin. Їхні мережеві рівні є в основному взаємозамінними з незначними змінами параметрів (номери портів, рядки версій протоколу, «магічні байти»).

Ethereum використовує повністю інший стек протоколів (devp2p/RLPx з Kademlia DHT), що робить його мережевий модуль несумісним із системами сімейства Bitcoin. NEO також використовує власну реалізацію P2P, яка відрізняється від усіх перерахованих вище блокчейн систем, тому його мережевий код несумісний ні з Ethereum, так і від Bitcoin.

4.2.2 Модуль узгодження (консенсусу)

Модуль консенсусу є **фундаментально не взаємозамінним** у всіх системах. Механізм консенсусу кожної системи глибоко інтегрований з її структурою блоків, правилами переходу між станами, розподілом винагород і fork-choice algorithms. Наприклад:

- Gasper PoS (Ethereum) вимагає validator deposits, slashing conditions та epoch-based finality – концепцій, яких немає в чистому PoW від Bitcoin.
- dBFT у NEO вимагає фіксованого набору вузлів консенсусу з візантійською згодою, що архітектурно несумісно з будь-якою системою PoW.
- Masternode-based консенсус Dash додає рівень управління, якого немає в інших системах.

4.2.3 Обробка транзакцій та модель станів

Системи на основі UTXO (Bitcoin, Litecoin, Dash) мають структурно схожий формат транзакцій. Обробка транзакцій, наприклад, в Litecoin, в принципі, може бути використана в Bitcoin з невеликим коригуванням викликів хеш-функцій і параметрів серіалізації (serialization parameters). Однак заміна моделі Ethereum, заснованої на рахунках, на модель UTXO (або навпаки) вимагала б повного перепроєктування управління станами, взаємодії з VM і самої логіки перевірки транзакцій.

4.2.4 Модуль сховища

Всі п'ять систем використовують LevelDB (або сумісні з ним key-value stores) як базову базу даних. Це чи не єдиний взаємозамінний компонент, оскільки механізм зберігання даних відносно відокремлений від логіки блокчейну. Наприклад, заміна LevelDB на RocksDB є поширеною оптимізацією, яка не впливає на protocol-level behavior.

4.2.5 Криптографічні примітиви

Всі ці системи використовують криптографію на основі еліптичних кривих (secp256k1) для цифрових підписів. Відрізняються використанням різних геш-функцій: Ethereum використовує Кессак-256 (SHA-3), Bitcoin і Litecoin використовують SHA-256 і RIPEMD-160 для адрес, Dash використовує X11, а NEO використовує взагалі власну схему адрес. Заміна однієї геш-функції на іншу технічно можлива, але це порушить всю логіку виведення адрес, перевірки і самого майнінгу блоків.

4.3 Діаграма сумісності модулів

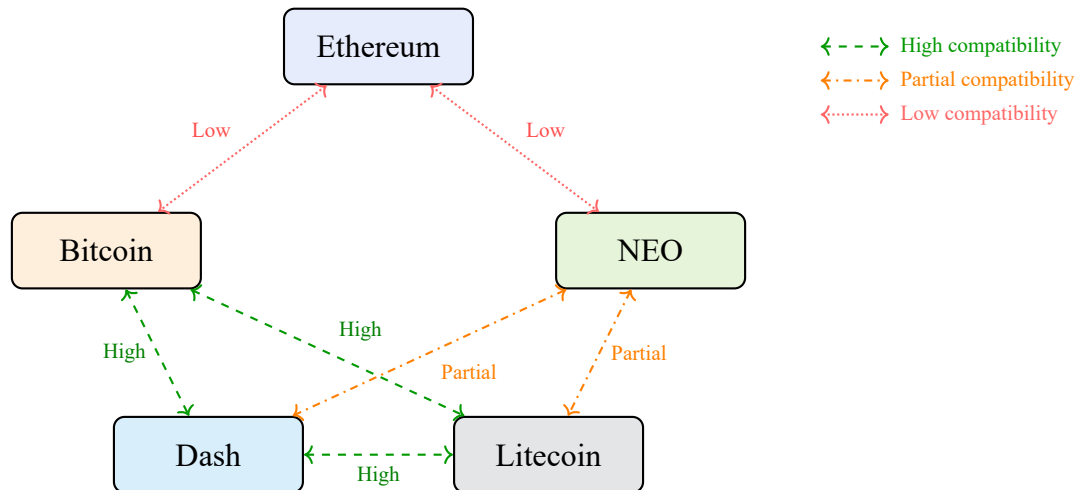

Рис. 6: Сумісність модулів між системами в цілому

Основні висновки:

1. Системи, похідні від однієї кодової бази (Bitcoin → Litecoin, Bitcoin → Dash), мають найвищий ступінь взаємозамінності модулів, особливо в мережному модулі, обробці транзакцій та зберіганні даних.
2. Ethereum та NEO, незважаючи на те, що обидві є платформами смарт-контрактів на основі облікових записів, вони використовують абсолютно різні мережеві стеки, реалізації VM та механізми консенсусу, що робить прямий обмін модулями непрактичним.
3. **Рівень зберігання даних** (LevelDB/RocksDB) є найбільш взаємозамінним компонентом, оскільки він працює нижче рівня самого протоколу обміну даними.
4. **Модулі консенсусу ніколи не є безпосередньо взаємозамінними(!)**. Між будь-якою парою систем через тісний зв'язок із структурою блоків, переходами станів та дизайном економічних стимулів.